



Fortæl med levende billeder

– arbejde med film og animationer

Indledning	3
Børn og video	4
At arbejde med video	8
Digitale film – håndværk og kreativitet	9
Øvelser til modulet	13
Læsning til modulet	13

Indledning

Modulet "Fortæl med levende billeder" handler om levende billeder, der bliver bearbejdet på computeren og offentliggjort på nettet.

Du får mulighed for at vælge, om du vil arbejde traditionelt med et videokamera, eller om du vil eksperimentere med alternativ teknik såsom webcam og bærbar computer, animationer eller små filmhistorier sat sammen af billeder, lyd og musik. Podcasting er også en mulighed.

I dag er levende billeder blevet særdeles bærbare. Med en mobiltelefon af den type, der bruges af børn og unge i dag, kan der både vises og optages video hvor og når som helst. Video kan også skydes med de fleste nye digitalkameraer, der – ud over stillbilleder – ofte kan lave video i forbløffende god kvalitet.



Generelt om modulet

Levende billeder til alle

Motiverende muligheder

De mange små levende billeder er udtryk for tilgængeligheden i medieverdenen. De levende billeder kommer tættere på brugerens hverdag, og børn og unge bliver selv producenter.

I den mere tilbagelænedede del af medieverdenen finder vi store flade tv-skærme eller projektorer med surroundlyd og visning i HDTV-format.

I stedet for at blive stakåndet af mulighederne er det oplagt at se de motiverende muligheder i isenkrammet – både for elever og lærere.

I tv og på internettet oplever vi mange former for levende billeder:

- Video
- (Enkle) animationer
- Slideshows
- Tegnefilm.

Variationen over gammelkendte teknikker er de senere år videreudviklet inden for musikvideogenren, som det kan ses døgnet rundt på satellit- og internetkanalerne.

Levende billeder kan skabes af hvem som helst med en computer, og der er ikke længere så langt til Bille August og Lars von Trier.

Det behøver ikke mere at være noget problem at lægge sine egne film på nettet.

Stort set alle har masser af båndbredde og kan modtage film uden hakkeri og ventetid. De fleste websteder har også masser af kapacitet til rådighed, så hele familiens videoproduktioner kan uploades. Problemet er snarere, at det måske kan være svært at finde publikum til de små mesterværker fra fx lille Viggos fem års fødselsdag.

De store tv-kanaler er også begyndt at bevæge sig ind på net-tv-området, og det kan forventes, at der vil komme et stigende udbud på dette marked, der efterhånden vil supplere og endda overhale tv fra de almindelige terrestriske kanaler og satellitkanaler.

Den første bredbåndskanal i Danmark var TV2 Sputnik, hvor man kan leje film eller se tv, når man har lyst vha. sin computer, se sputnik.dk. DR TV har også en netkanal www.dr.dk/bonanza hvor man bl.a. kan gense gamle Melodi Grand Prix udsendelser.

Musik- og reklamevideoer er kendte genrer, der kan behandles for sig i undervisningssammenhæng. Flere tv-kanaler har udelukkende musikvideoer på programmet. Målgruppen er ofte udelukkende ungdommen – og dem, der kan huske, da de var unge.

Levende billeder døgnet rundt

Film på nettet

Musik- og reklamevideo

Børn og video

Gadgets er betegnelsen for små bærbare dimser, fx:

- Telefon
- Computer
- Musikafspiller.

Fælles for de bærbare dimser er:

- At de som regel er nemme at betjene
- At de altid er i nærheden
- At de har en vis statusværdi ift. brugeren.

Hele kulturen omkring dimserne er voksende – med

Dimser og tilgængelighed

nye tiltag hver uge. Vi ser allerede nu undervisningsvideoer som podcasts, masser af musikreklamer i samme format og stigende dele af hjemmelavede videostumper, der spredes vha. dimserne.

I USA er alt dette meget mere udbredt i kraft af de lavere priser på mobiltelefoni.

Når vi taler billeder, taler vi også pixels. Der har således længe været et "pixelrace", der dog er ved at fade ud.

Der er to faktorer at tage hensyn til, når det drejer sig om pixel:

1. Store videoer og billeder i høj opløsning er gode på en tv-skærm
2. Små videoer og billeder i lav opløsning er nemme at distribuere som MMS'er og lign.

Pixel



En ofte overset videokilde er webkameraet. Med et webkamera, der er blot lidt dyrere end de allerbilligste, kan man få en forbavsende god billedkvalitet.

Prøv at undersøge markedet for webkameraer med høj opløsning – der er sket en masse inden for det sidste år mht. kvaliteten.

Sæt webkameraet sammen med en bærbar computer og evt. en mikrofon – hvis der ikke er indbygget mikrofon i webkameraet – og du har en videoptager. På den måde kan du sandsynligvis få mange videoptagere på skolen vha. skolens bærbare computere.

Optag direkte i fx MovieMaker, der er gratis, og du kan have en hel skoleklasse kørende.

Optag med webkamera

Når du er kommet i gang, vil du opleve behov for diverse stativer og rulleborde. Disse er ofte nemmere at lave, end du lige aner; men man kan komme langt med en kontorstol og en rulle malertape til at fastgøre udstyret med.

Der har været en del forvirring omkring videoer fra digitalkameraer. Kvaliteten har ikke været god, formatet har været svært at læse, og optagelsen har ofte været uden lyd. Alt dette har ændret sig væsentligt. Nu kan man indspille i et format, der sendes direkte til fx MovieMaker i en opløsning, der svarer til dvd'er og ofte med udmærket lyd.

Desuden er de små hukommelsesklodser blevet så billige, at der kan være temmelig meget video på et kort for en beskeden investering. Regn med, at der kan være ca. 40 minutters video i rigtig god kvalitet på et hukommelseskort med en gigabyte.

Podcasting er en måde at distribuere mediefiler på til alle mulige dimser. Man kan således sende sine egne videoindspilninger til musikafspillere som fx iPod og Zen.

Området er værd at følge med i, hvis man er interesseret i, hvad eleverne laver i fritiden..

For god ordens skyld skal det nævnes, at webcasting kan hedde både podcasting og zencasting, alt efter hvilken hardwareproducent der står bag. Principperne er stadig de samme, og mange af udsendelserne kan ses på alle platforme.

Se link vedr. podcasting på kursuswebben.

Digitalkamera med video

Podcasting

YouTube
Broadcast Yourself™

Sign Up | QuickList (0) | Help | Log In | Site:

Home Videos Channels Community

Videos Search [settings](#) [advanced search](#) [Upload](#)

Eventyr i Snøfjell

From: **pordey2**
Joined: 2 years ago
Videos: 3 [Subscribe](#)

Added: **March 04, 2008** ([More info](#))
Del 12/12
Embed: [Customize](#)
`<object width="425" height="355"><param name="movie" value="http...`

► More From: **pordey2**

▼ Related Videos

- Crazy Wheels Animation Project**
01:53 From: cantonsen07
Views: 648
- Denon DN-HS5500 Power Up/Track Load**
02:48 From: agiproj
Views: 1,597
- Skull Island**
01:41 From: ajmvey1

På [YouTube](#) er der mulighed for at offentliggøre sine videofilm. Fordelene er, at det er gratis, at der er gode søgemuligheder og afspilningsfunktioner – og at det er her, alle de andre lægger deres videofiler op.

Se link vedr. videotjenester på kursuswebben.

YouTube

/SKOLE VELKOMMEN TIL /SKOLE
Forside

FORSIDE

- Abonnement
- Nyheder
- HISTORIE
- MEDIER
- SAMFUND
- HVERDAGSLIV
- NATURFAG
- KULTURLIV
- UNGDOMSLIV
- SPORTSLIV
- BIBLIOTEK
- TIL LÆREREN

/SKOLE

Gør din skoletid sjovere
gå på opdagelse i Mediebiblioteket

LÆR AT BRUGE AGENTEN

SÅDAN LOGGER DU IND PÅ /SKOLE

LOG IND HER!

Log dig ind i Mediebiblioteket. Her kan du se medieklip, som du kan gemme i egne mapper. Du kan altid finde Agenten øverst i højre hjørne.
[Log ind her](#)

VIND MED /SKOLE

Vi giver plads til DINE gode ideer på /skole. Kom med dit bud på en ny klipsamling og deltag i konkurrencen om flotte præmier.
[Se mere](#)

AGENTEN
Log dig ind her >>
Lige nu er der 22600 medier i biblioteket!

NYHEDSBREV
Tilmeld eller afmeld dig vores nyhedsbrev
Se seneste nyhedsbrev

RELATERET

/GYMNASIUM
Uv-materiale til de gymnasiale uddannelser

SkoleKom
Mail- og konferencesystem
Del din erfaring

TEMAER
Alle temaer:
Vælg temaer

KLIPSAMLINGER
Alle klipsamlinger:
Vælg klipsamlinger

HVORDAN?

På dr.dk/skole ligger der ligeledes store mængder af videomateriale, der kan bruges i undervisningen. Alt materialet er dog omfattet af det problem, at det ikke må viderebehandles og således heller ikke kan downloades uden specialviden (og det sidste er heller ikke tilladt). Det betyder, at al redigering skal foregå med de (meget begrænsede) værktøjer, der er til rådighed online på stedet.

Man kan håbe, at der i fremtiden vil blive mulighed for at hente relevant videomateriale i mediearkivet på Materialeplatformen, materialeplatform.emu.dk; men det er i høj grad op til brugerne – dig – at offentliggøre og dele materiale til undervisningsbrug.

At arbejde med video

At arbejde med video på computeren er en udtryksform på linje med alle andre kunstarter, og det at kunne vælge sit udtryk ud fra tidens trend kan være meget motiverende i sig selv.

En fortælling med levende billeder kan inspirere og igangsætte meget mere end 100 stykker papir kan. Samtidig er der mulighed for at appellere til andre børn end dem, der normalt er i frontlinjen.

De senere år er der kommet flere redigeringsprogrammer frem, hvor det er nemt at kombinere billeder, lyd og tekster til små filmsekvenser. Filmsekvenserne er nemme at lægge på nettet eller endda at brænde på dvd'er og gøre tilgængelige for alle.

Med de nye redigeringsprogrammer er det ikke længere nødvendigt at bruge præsenteringsprogrammer eller multimedieproduktionsprogrammer, som ofte kan alt for meget ift. formålet. Det betyder samtidig (heldigvis), at der kan bruges mere tid på at arbejde med indholdet.

Normalt forbinder man levende billeder med en videooptagelse, hvori der indgår lyd. Det almindeligste er at indspille med et videokamera, som mange skoler har.

Som tidligere nævnt kan video også indspilles med webcam og digitalkamera.

Oftentimes er almindelige videooptagelser temmelig rystede. Selv om rystelserne måske er med fuldt overlæg i overensstemmelse med dogmekonceptet, vil det ofte være på sin plads at udstyre videooptageren med en form for understøttelse.

Til de kompakte apparater kan man klare sig langt hen ad vejen med et monostativ – et etbenet stativ! Til bærbar computer med tilsluttet webcam er en kontorstol en uortodoks, men brugbar løsning.

Hvis du vælger at anskaffe et rigtigt stativ, skal du vide, at et ordentligt kuglehoved sagtens kan koste mere end stativet. Til gengæld kan du få smukke, rolige pa-

/skole

**Fortællinger
med levende
billeder**

**Redigerings-
programmer**

Videooptagelser

**Dogmefilm –
med støtte**

noramapanoreringer.

Digitale film – håndværk og kreativitet

De gratisprogrammer, der findes, er – som alt andet inden for denne genre – af blandet kvalitet. De fleste har en ret høj indgangstærskel og et ofte ret specielt brugerinterface. Hvis du er vant til at arbejde med lyd- og videoprogrammer kan der dog være guldkorn at finde her. Regn dog med, at du skal investere noget tid på at sætte dig ind i dem. Ud over MovieMaker og PhotoStory kan du blive positivt overrasket over Avid Free DVD, der kan det, den skal, og ikke meget mere.

Af købeprogrammer har mange skoler allerede Pinnacle Studio 9, 10 eller 11 eller Adobe Premiere Elements. For dem alle gælder, at det er udmærkede programmer med en del spændende funktioner, men ikke direkte for begyndere.

MovieMaker følger med Windows fra XP-udgaven. Det kan betale sig at holde sin Windows opdateret for at være sikker på at have den seneste udgave. I den nye Windows Vista-version af MovieMaker er det muligt at brænde sine film på dvd uden at skulle igennem en række udenomsprocedurer.

MovieMaker egner sig til både video og stillbilleder, mens Photo Story kun er til stillbilleder.

Mange har fået en rigtig aha-oplevelelse, første gang de har prøvet PhotoStory. Dels er programmet gratis, dels er det meget nemt at have med at gøre:

- Sæt en række digitale billeder ind
- Indtal lyd
- Vælg effekter, tekster og overgange
- Læg evt. baggrundsmusik på
- Lav det hele til en film.

Vupti og du har et færdigt produkt, før du ved af det.

**Gratis
programmer
– eller købe-
programmer?**

MovieMaker

PhotoStory

Vælg en redigeringstypografi til autofilm

Klik på 'Udført' for at redigere filmen automatisk.

Navn	Beskrivelse
Fremhæver filmen	Rensning og simpel redigering med klip, ud- eller optoner, ...
Gammel film	Videoeffekter fra filmalderen anvendes på klip for at få en fil...
Musikvideo	Hurtige redigeringer ved hurtige impulser og længere redigeri...
Sportsbegivenheder	Videoklip med hurtige panoreringer og zoom vælges for at he...
Vend og skyd	Videoovergange med vending, skydning, visning og krøllet sid...

[Udført. Rediger film](#)[Annuller](#)

Flere indstillinger:

[Skriv en titel til filmen](#)[Vælg lyd eller baggrundsmusik](#)

Der er ved at komme en række små programmer på markedet, der kan klippe en hel film sammen af udvalgte stumper og endda autoproducere underlægningsmusik og overgange. Musikfunktionen kendes fra Photo Story, men også Studio11 har denne mulighed i flere versioner:

Du angiver stilart, stemning og instrumentation, og programmet genererer underlægningsmusik i den rigtige længde.

Autoproducere har indbygget en form for "intelligens", der gør den i stand til at finde de steder i filmen, hvor der er pludselige overgange, typisk scenskift, hvor der så kan indsættes overgange og andet flimmer. Funktionen findes også i enkel form i Microsofts gratis program MovieMaker og kan være udmærket som funktion til grovredigering, som brugeren selv kan tilrette og arbejde videre med.

Animated clay og stop motion kender mange helt tilbage fra den første King Kong-film eller fx Cirkeline for nu at gå til yderlighederne. At kunne lave overvirkelige historier med enkle midler har altid været en spændende udfordring og inspiration.

Det er muligt med meget enkle midler at lave sine egne animationsfilm. Man kan bruge et almindeligt digital-kamera til at fotografere sine sekvenser og så bagefter sende dem til computeren, hvor de sættes sammen til sekvenser.

Mere oplagt er det at bruge et video- eller webkamera og sende billederne direkte til computeren. Det kræver

Autoproducere**Animationer**

selvfølgelig, at man laver en arbejdsopstilling med ordentligt lys etc. for at få et tilfredsstillende resultat; men man kan ofte komme langt med de forhåndenværende søms princip.

Se link vedr. animationer på kursuswebben.

Se vejledninger til animationer i It-værktøjskassen, www.it-vaerktoejskassen.dk, under Video.

En animation kræver først og fremmest et storyboard.

Om du vælger at bruge modellervoks, papfigurer, legomænd eller fx skrammel er op til din kreativitet. Der skal formes og flyttes og indspilles i det uendelige.

Normalt kommer du ud med en lillebitte videostump, der skal lægges lyd på, med mindre du har indlagt talebobler undervejs. Sekvenserne laves nemmest i et Clay Animation Program, men lyd og anden finish skal sættes sammen i et rigtigt videoredigeringsprogram såsom MovieMaker, efter at lyden først er blevet lavet i fx Audacity.

Der har altid været kamp om det rigtige filformat til både lyd og video. Kampen er ikke kæmpet til ende. Fx er det begrænset, hvilke maskiner der kan læse de formater, Apple bruger til sine iPods, hvis der ikke er installeret de rigtige (= specielle) programmer. Samtidig kan Microsofts videoformat godt bruges til computer og web, men ikke til dvd, hvor man skal til lommerne for at kunne konvertere. Sonys Atrac-format kan kun bruges på Sonymaskiner mens MP3 kan afspilles på det meste, men er ikke det, der lyder bedst. Er du forvirret? Det er der god grund til.

Se link vedr. filformater m.m. på kursuswebben.

Mht. videoformater er Microsofts wmv det mest hensigtsmæssige til webbrug, og det er også det, MovieMaker understøtter. Skal du arbejde med podcasting er det værd at overveje Quicktime og til dvd'er mpeg.

Du kan komme langt med et af de headsets, man køber til en computer for omkring hundrede kroner. De er utilstrækkelige til speak vha. indbyggede mikrofon, og lyden i hørebøfferne er sædvanligvis overraskende god. Skal du lave rigtig god lyd, skal der imidlertid mere til.

En god mikrofon koster ikke mere en hel bondegård. Hvis du har en, der er beregnet til seriøs indspilning af tale og musik, kan du komme langt, men der er lige en ting mere: de indgange til mikrofoner, der sidder i en computer, kan virke meget begrænsende på kvaliteten af din indspilning. Kuren er enten en mikser – som du måske finder i skolens musiklokale – eller en ekstern mikrofonforstærker. Sidstnævnte kan i dag erhverves med indbygget lyd kort lige til at sætte i en USB-indgang på den bærbare og vil ofte være mere end pengene værd. Da den er ekstern, kan den flyttes mellem alle computere på skolen. Det sidste nye er mikrofoner med USB-tilslutning. Dette gør hele processen

Arbejdsgange ved animationer

Filformater

Headset

Mikrofon

meget nemmere og du kommer automatisk til at få den bedste digitale kvalitet som mikrofonen kan give. Og når investeringerne er i gang: køb et mikrofonstativ og en vindhætte. Du mangler dem lige så snart, de ikke er der!

Ophavsretsloven gør det svært at anvende kendt underlægningsmusik til optagelserne. Den nemmeste løsning er at lave musikken selv, men det kan også være den sværeste.

PhotoStory indeholder automatisk musikgenerator, som fx kan byde på tyrolermusik arrangeret som Asiatisk reggae.

Pinnacle Studio 11 har i nogle udgaver et godt musikbibliotek, men det må kun bruges til produktioner i dette program.

Det bedste er i alle tilfælde enten at lave musikken selv, eller købe musik på nettet man kan bruge løs af. Der er allerede en del tjenester der for en billig penge kan levere masser af filmmusik.

Det svenske Multimediabyrå indeholder et pænt bibliotek over musik og lyde, som må bruges til undervisning, www.multimedia.skolutveckling.se.

Måske der inden længe kommer samme muligheder på den danske Materialeplatform, materialeplatform.emu.dk, hvor brugerne er i gang med at fylde mediearkivet med billeder, video og lyd, som andre må bruge til undervisningsbrug?

Underlægningsmusik og effekter

Ressourcer til undervisningsbrug

Øvelser til modulet

Som øvelser til dette modul kan du arbejde med:

- At optage og redigere videofilm
- Lave simple animationsfilm
- Udgive på en webside eller via podcasting.

Se vejledninger i It-værktøjskassen, www.it-vaerktoejskassen.dk, under Video.

Læsning til modulet

Se link til læsning på kursuswebben.